

Foto: Marie Sjölund, SVA

Antibiotikaresistens hos bakterier från svenska grisar

Hälsoläget för svenska grisar är bättre än i många andra länder. Flera infektioner har begränsats genom kontrollprogram och på allt fler gårdar tillämpas olika system för att minska risken för smittspridning. Resistens mot antibiotika förekommer framför allt hos bakterier som kan orsaka diarréer.

Användning

Under 2023 var förskrivningen för gris 3 363 aktiv substans. Detta motsvarar 13,8 mg/kg slaktad gris, att jämföra med 11,6 mg/kg slaktad gris 2014. Ökningen förklaras av ett ökat behov att behandla grisar med avvänjningsdiarré efter att läkemedel med zink-oxid som har använts i förebyggande syfte inte längre är tillåtna. Merparten av försäljningen, cirka 70 procent, utgörs av injektionsläkemedel där penicillin står för 65 procent.

Diarréer hos unga djur

Avvänjningsdiarré är en vanlig sjukdom i grisbesättningar världen över. Inom Svarm följs

resistensläget hos *Escherichia coli* från grisar som provtagits i diagnostiskt syfte. Under 2023 var 22 procent resistenta mot trimetoprim-sulfa och 8 procent mot neomycin, antibiotika som ofta väljs mot sjukdomen. Alternativ som endast ska väljas i sista hand är fluorikinoloner (6 procents resistens) och kolistin (0 procents resistens). Eftersom det inte säkert går att förutsäga vad som kan vara effektivt för behandling bör man ta prover och undersöka för resistens.

Svindysenteri

Svindysenteri är en allvarlig diarré sjukdom hos främst slaktsvin. Den orsakas av *Brachyspira hyodysenteriae*. För att begränsa förekomsten har program för kontroll

utvecklats och svindysenteri har idag endast begränsad förekomst i Sverige.

Sedan 1990 har *B. hyodysenteriae* undersökts för förekomst av resistens mot tiamulin, den substans som främst används för behandling. Höggradig resistens mot tiamulin hos *B. hyodysenteriae* påvisades 2016 men besättningen sanerades och sedan dess har denna typ av resistens inte påvisats.

Luftvägsinfektioner

Bakteriella luftvägsinfektioner hos grisar kan orsakas av *Mycoplasma hyopneumoniae*, *Pasteurella multocida* eller *Actinobacillus pleuropneumoniae*. De senaste tio åren har alla undersökta *A. pleuropneumoniae* och *P. multocida* varit känsliga för vanligt penicillin. Nästan alla har också varit känsliga för alla övriga undersökta antibiotika. Antalet prover som undersöks årligen är lågt och det finns därför en risk att resistens introduceras och sprids utan att det upptäcks i tid.

MRSA

MRSA¹ av en speciell typ, ST398, har internationellt påvisats hos både grisar och människor. I Sverige har MRSA av den typen påvisats två gånger hos gris. Dels 2010 och dels 2024, båda gångerna i anonyma prov från friska grisar tagna på slakteri. I en undersökning genomförd 2014 togs prover i samtliga svenska livdjursproducerande besättningar som då var negativa. MRSA hos grisar är sällan ett problem för djurhälsan men bakterien kan smitta människor som är i kontakt med djuren, exempelvis uppfödare och veterinärer. Inköp av djur utgör den enskilt största risken för att MRSA skall introduceras i en besättning, men bakterien kan också föras in av människor. Hygien och smittskydd är viktigt, liksom ansvarsfull antibiotikaanvändning.

Fynd av MRSA hos djur ska anmälas till aktuell länsstyrelse och Jordbruksverket (SJVFS 2021:10; saknr K12)

¹ Meticillinresistent *Staphylococcus aureus*

Källa: Swedres-Svarm 2023, Folkhälso-myndigheten & SVA samt www.sva.se.

Farliga djursmittor kan få allvarliga konsekvenser, från lidande hos djur och människor till ekonomiska förluster och störningar i matförsörjningen. Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA, är en expertmyndighet som genom diagnostik, forskning och rådgivning stärker Sveriges förmåga att bekämpa djursjukdomar som utgör hot mot kritiska samhällsfunktioner. Friska djur - trygga människor.

Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA
751 89 Uppsala
018-67 40 00
sva@sva.se
sva.se

SVAKOM215.4.v2